

Oktoberko razpoloženje še brez vidnejšega slabšanja

Od 24. do 30. oktobra 2020

Oktoberka gospodarska klima v EU-27 nespremenjena

Oktoberka **gospodarska klima v EU-27** kot tudi v območju evra je bila kljub širjenju zaježitvenih ukrepov nespremenjena glede na vrednost v septembru. Med večjimi gospodarstvi se je predvsem poslabšala v Franciji (-4,5) in na Češkem (-4,9), medtem ko se je v Nemčiji celo okrepila (1,5). Krepitev v Nemčiji je bila predvsem posledica rasti zaupanja v industriji ter v trgovini na drobno. Najbolj se je pričakovano poslabšalo zaupanje potrošnikov, kar je povezano z medijskim poročanjem o novem valu zaježitvenih ukrepov. V prihodnjih mesecih pričakujemo slabšanje gospodarske klime (manj izrazito kot v spomladanskih mesecih), ker se zaježitveni ukrepi širijo tako v Evropi kot v ZDA, kar bo imelo vsaj začasen vpliv na šibkejšo povpraševanje po trajnih dobrinah ter domačih storitvah.

Avstrijska industrija oktobra še z dobrimi obeti

Nekoliko presenetljivo se je oktobra okrepil **avstrijski indeks nabavnih managerjev v predelovalnih dejavnostih**, ki ga meri Unicredit Bank Austria (anketa je bila izvedena med 12. in 23. oktobrom). Okrepil se je na 2-letno najvišjo vrednost, kar je bilo posledica krepitve knjige naročil in celo rahlih inflacijskih pritiskov. Proizvajalci blaga naj bi sicer še vedno neto odpuščali kot celota, in sicer že 8. zaporedni mesec. Nova izvozna naročila so se okrepila še tretji zaporedni mesec, in sicer najbolj v sektorju polproizvodov in investicijskih dobrin, kjer so bili tudi padci v spomladanskih mesecih največji. Optimizem glede prihodnjih izgledov se je nekoliko znižal, vendar je industrija še vedno prepričana v prihodnjo rast naročil.

Septembrska poraba električne energije v Sloveniji za 5 % višja kot lani

Septembrska **neto proizvodnja električne energije** je znašala 1.395 GWh in se je glede na avgust 2020 povečala za 3 %, glede na september 2019 za 36 %. Ključen pospešek rasti ji je dala odlična hidrologija (mesec september je bil precej deževen glede na lanskega in glede na dolgoletno povprečje), saj je bila proizvodnja v hidroelektrarnah višja za 117 %, v termoelektrarnah za 35 % večja, v jedrski elektrarni pa za 1 % večja. Vsa dodatna proizvedene električna energija se seveda ni porabila v Sloveniji (sprememba v uvozu in izvozu nevtralizira spremembo v porabi). Poraba električne energije se je v primerjavi s prejšnjim mesecem povečala za 5 % in je znašala 1.102 GWh, medtem ko je v septembru lani znašala 1.054 GWh. To je pomenilo 5-odstotno medletno rast. V oktobru se bo poraba električne energije po naši oceni znižala za dodatno odstotno točko, pri čemer se bo v industriji medletno še okrepila, v storitvah pa bo upadla, kar bo tako posledica nedeljskega zaprtja trgovin kot sprejetja omejitvenih ukrepov za določene storitvene dejavnosti in omejitev gibanja prebivalstva po 21. uri.

Poraba goriv je odražala padec letalskega prometa, šibkejše trende v transportu kot tudi vedno nižji delež gospodinjstev, ki svoje stanovanjske površine ogreva s kurilnim oljem. V primerjavi s septembrom 2019 se je namreč oskrba s petrolejskim gorivom za reaktivne motorje zmanjšala za 77 %, ekstra lahkim kurilnim oljem za 60 %, motornim bencinom za 3 % in z drugimi naftnimi proizvodi za 4 %. Oskrba z zemeljskim plinom je bila medletno višja za 1 % (poraba v industriji je bila tu ključna), lignita za 17 %, kar je bilo posledica večje proizvodnje v TEŠ-u.

Septembrski trendi v trgovini precej nad nivoji iz preteklega leta

Septembrski realni **prihodek v trgovini na drobno (ne odraža spremembo cen)** v Sloveniji je bil medletno nižji za 6,9 % in je bil predvsem posledica občutno nižjega realnega prihodka od prodaje v trgovini na drobno v specializiranih prodajalnah z motornimi gorivi. Medletno je bil namreč še vedno za 26,6 % nižji kot v septembru 2019. Realni prihodek v **trgovini na drobno brez motornih goriv** je bil za 4,4 % višji kot v septembru 2019, kar odraža dejstvo, da so potrošniki del izpada nakupov iz preteklih mesecev nadomestili v septembru. **Prihodek od prodaje živil** je bil v septembru 2020 medletno za 5,3 % višji, prav tako je bil **prihodek od prodaje neživil** za 3,9 % višji kot v enakem obdobju leto prej. V prvih devetih mesecih je bil tako realni prihodek v trgovini z živilom kot z neživilom na podobni ravni kot v lanskem letu.

Realni prihodek od prodaje v **trgovini na drobno z motornimi vozili in od popravil le-teh** je bil v septembru 2020 na letni ravni nižji le še za 3,2 %. Realni izpad se je v prvih devetih mesecih znižal na 14 %.

Poslovno svetovanje z najvišjo rastjo prihodkov

Z 2-mesečnim zamikom (to je običajno) so bili objavljeni podatki o **prihodkih v ključnih storitvenih dejavnostih** (januar-avgust 2020), ki so pokazali, da so bile najbolj prizadete dejavnosti gostinstvo (sem spadajo hoteli in strežba hrane in pijače), kjer je bil padec več kot 30-odstoten in dejavnost snemanja filma in zvoka (podoben padec). Padec je bil sicer daleč največji v dejavnosti potovalnih agencij in organizatorjev potovanj (-70 %), kjer so gospodarske družbe v 2019 še ustvarile 66 mio EUR dodane vrednosti in so zaposlovale 1.527 oseb (po delovnih urah). Dejavnosti, ki so beležile rast, so bile podjetniško in poslovno svetovanje (+8,7 %), varovanje (+6,3 %), računalniško programiranja (+4,4 %), druge informacijske dejavnosti (+3,5 %) in oglaševanje in raziskovanje trga (+3,2 %). To po našem mnenju nakazuje, da so podjetja več pozornosti kot običajno namenila digitalnemu oglaševanju.

Slovenska kmetijska letina v 2020 nad pričakovanji

Izzivi s pandemijo COVID-19 so prizanesli **sektorju kmetijstva** (tudi vsi dosedanja zaježitveni ukrepi so bili za ta sektor izvzeti), in sicer predvsem zaradi odsotnosti vročinskih valov in ugodnih padavin. Letina večine poznih poljščin, predvsem koroze in krompirja, bo visoko nad desetletnim povprečjem. Pričakovani povprečni pridelek koroze za zrnje je prvič presegel 10 ton na hektar, silažne koroze pa 50 ton na hektar. Hmeljarji so v letu 2020 obdelovali 1.489 hektarjev hmeljišč, kar je bilo za 8 % manj kot v 2019, vendar bo skupni pridelek hmelja težji kot v letu prej. Pričakovani pridelek bo za 13 % večji od lanskega in za 20 % večji od zadnjega desetletnega povprečja. Povprečni pridelek sončnic je 2,7 t/ha, kar je za 13 % več od pridelka v 2019. Jabolka naj bi obrodila v povprečju 31,6 t/ha, kar je za skoraj četrtno več od zadnjega desetletnega povprečja. Dobro naj bi obrodile tudi hruške, povprečno 21,3 t/ha, kar je za 53 % več od lanske podpovprečne letine (13,9 t/ha). Precej nenavadno situacijo kažejo podatki o krčenju realne dodane vrednosti v kmetijstvu (nacionalni računi), ki naj bi se v 1. oz. 2. četrtletju medletno skrčila za 5 oziroma 9 %. Ocenjujemo, da bodo ti podatki ustrezno popravljeni (gre namreč za prvo oziroma drugo oceno). V celotnem letu 2019 je sektor kmetijstva in gozdarstva ustvaril skoraj 1 mrd EUR dodane vrednosti, kar je bilo 2,3 % celotne v nacionalnem gospodarstvu.

Rast prebivalstva prek 2,1 mio

Število prebivalcev Slovenije se je v prvem polletju 2020 povečalo za 4.265, pri čemer se je število državljanov Slovenije zmanjšalo za približno 1.900 (-0,1 %), število tujih državljanov pa povečalo za 6.200 (+4,0 %). 1. julija 2020 je 162.536 tujcev predstavljalo 7,7 % vseh prebivalcev Slovenije. Število prebivalcev v Sloveniji je tako prvič preseгло 2,1 mio. Rast je posledica krepitve zaposlovanja v sektorjih gradbeništva, predelovalne dejavnosti in storitvah kot tudi združitve družin. Za združitve družine lahko zaprosijo državljani držav zunaj EU, ki imajo v eni od držav EU dovoljenje za prebivanje, veljavno vsaj eno leto, in pravno možnost za dolgoročno prebivanje. Navedeni trendi naj bi pozitivno vplivali na trg stanovanjskih nepremičnin kot tudi na trgovino na drobno.

Dogodki v naslednjem tednu: ameriške predsedniške volitve in razpoloženje v industriji

Dan objave	Kazalec	Vir oz. poročevalec	Pomen
2. 11. 2020, ponedeljek	ISM v predelovalni dejavnosti, ZDA, oktober 2020	Institute of Supply Management	Pomemben pokazatelj razpoloženja za industrijo v ZDA
2. 11. 2020, ponedeljek	Indeks nabavnih managerjev v proizvodnji v nekaterih azijskih gospodarstvih (Japonska, Južna Koreja, Tajvan), oktober 2020	IHS Markit, au Jubun Bank	Gibanje svetovne elektronske industrije je pomemben pokazatelj dinamike v svetovnem gospodarstvu
2. 11. 2020, ponedeljek	Indeks nabavnih managerjev v proizvodnji v nekaterih evropskih gospodarstvih (Češka, Španija, Poljska, Francija, Nemčija, Nizozemska), oktober 2020	IHS Markit	Gibanje svetovne industrijske proizvodnje
4. 11. 2020, sreda	ISM v storitvenih dejavnostih, ZDA, oktober 2020	Institute of Supply Management	Pomemben pokazatelj razpoloženja v storitvah v ZDA, ki so ključen del gospodarstva

Izpod peresa glavnega ekonomista GZS

4. 11. 2020, sreda	Indeks nabavnih managerjev v storitvah v ključnih evropskih gospodarstvih (Francija, Nemčija, Italija), oktober 2020	IHS Markit	Pokazatelj dinamike v storitvah, ki predstavljajo glavnino gospodarstev
5. 11. 2020, četrtek	Prodaja na drobno, EU-27, september 2020	Eurostat	Kazalnik gibanja potrošnje prebivalstva
5. 11. 2020, četrtek	Indeks nabavnih managerjev v gradbeništvu v ključnih evropskih gospodarstvih (Francija, Nemčija, Italija), oktober 2020	IHS Markit	Razpoloženje v gradbeništvu
6. 11. 2020, petek	Razpoloženje glavnih svetovnih nabavnikov bakra, aluminija in železa, oktober 2020	IHS Markit	Pokazatelj prihodnjih gibanj v ključnih industrijskih dejavnostih

Bojan Ivanc

Bojan Ivanc, CFA, CAIA
glavni ekonomist pri Analitiki GZS

Semafor napovedi

Kazalnik	Zadnja/predhodna vrednost	Ciljna vrednost (ocena Analitike GZS)	Stopnja negotovosti ocene (1=nizka, 5=zelo visoka)
Indeks nabavnih managerjev v proizvodnji, Nemčija, oktober 2020	56,4	56,0	4
Prodaja na drobno, EU-27, september 2020, sezonsko prilagojeno, realna sprememba	+3,5%	+3,8%	2
Indeks nabavnih managerjev v storitvah v Franciji, oktober 2020	47,5	43,0	3